Çok Boyutlu 21. Yüzy?l Becerileri Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Çok Boyutlu 21. Yüzy?l Becerileri Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19166

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Çok Boyutlu 21. Yüzy?l Becerileri Ölçe?i, Çevik ve ?entürk (2019) taraf?ndan geli?tirilen ve bireylerin sahip oldu?u çok yönlü 21. Yüzy?l Becerileri düzeylerini ölçmeyi amaçlayan bir psikometrik araçt?r. Ölçek, geli?tirme çal??malar? kapsam?nda uygulanan Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) sonucunda be? temel alt boyuttan ve toplam 41 maddeden olu?maktad?r. Bu alt boyutlar; Bilgi ve Teknoloji Okuryazarl??? Becerileri, Ele?tirel Dü?ünme ve Problem Çözme Becerileri, Giri?imcilik ve ?novasyon Becerileri, Sosyal Sorumluluk ve Liderlik Becerileri ile Kariyer Bilinci olarak belirlenmi?tir. Ölçe?in psikometrik özellikleri, kabul edilebilir düzeyde yüksek güvenirlik ve geçerlik de?erleri göstermektedir.

Ölçek, 5'li Likert tipi derecelendirme format?n? kullan?r ve e?itim, kariyer geli?imi ve psikoloji alanlar?nda bireylerin modern ça??n gerektirdi?i yetkinliklere ne ölçüde sahip oldu?unu belirlemek için önemli bir tan? arac? olarak hizmet etmektedir.

Anahtar Kelimeler

21. yüzy?l becerileri, çok boyutlu ölçek, psikometrik özellikler, bilgi okuryazarl???, ele?tirel dü?ünme, inovasyon, liderlik, kariyer bilinci, Cronbach's Alpha.

Yazarlar

Mustafa Çevik, Cihan ?entürk

Amaç

Ölçe?in temel amac?, bireylerin modern toplumun ve i? dünyas?n?n gerektirdi?i 21. Yüzy?l Becerilerini çok boyutlu bir perspektifle ne düzeyde alg?lad?klar?n? ve uygulad?klar?n? ölçmektir. Bu beceriler, küresel rekabet ortam?nda ba?ar?l? olmak için hayati öneme sahiptir. Ölçek, özellikle e?itim ve ö?retim ortamlar?nda bu becerilerin geli?imini de?erlendirmek ve müdahale programlar? tasarlamak için güvenilir ve geçerli bir araç sunmak üzere geli?tirilmi?tir.

Yap?

Çok Boyutlu 21. Yüzy?l Becerileri Ölçe?i, 21. yüzy?l yetkinliklerinin karma??k ve geni? kapsaml? do?as?n? yans?tan be? farkl? alt boyutu ölçmektedir. Ölçek, yap?sal olarak 41 maddeden olu?maktad?r ve bu maddeler be? temel faktöre da??lm??t?r. Bu faktörler, bireylerin dijital dünyadaki yetkinliklerinden problem çözme kapasitelerine ve sosyal etkile?im becerilerine kadar geni? bir yelpazeyi kapsamaktad?r.

Ölçe?in ölçtü?ü be? temel yap? (alt boyut) ?unlard?r:

ARABPSYCHOLOGY.COM

Bilgi ve Teknoloji Okuryazarl??? Becerileri: Bilgiyi edinme, de?erlendirme ve teknolojik araçlar? etkili kullanma yetkinli?i.
Ele?tirel Dü?ünme ve Problem Çözme Becerileri: Bilgiyi sorgulama, mant?ksal analiz yapma ve karma??k sorunlara çözüm üretme kapasitesi.
Giri?imcilik ve ?novasyon Becerileri: Yarat?c? ve yenilikçi fikirler geli?tirme ve bunlar? uygulama cesareti.
Sosyal Sorumluluk ve Liderlik Becerileri: Çevreye duyarl?l?k gösterme, etik davranma ve ba?kalar?n? motive ederek yönlendirme yetene?i.
Kariyer Bilinci Boyutu: Mesleki hedefleri belirleme, kariyer yollar?n? ara?t?rma ve ki?isel yeteneklere uygun mesle?i seçme fark?ndal???.

Geçerlik

Geçerlik çal??malar?, ölçe?in yap?sal uygunlu?unu belirlemek amac?yla Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) kullan?larak gerçekle?tirilmi?tir. AFA sonucunda, ölçe?in teorik yap?yla uyumlu olarak be? alt boyuttan olu?tu?u do?rulanm??t?r. Ba?lang?çta analiz edilen maddelerden, herhangi bir faktör yük de?eri olmayan veya bini?ik (birden fazla faktöre yüklenen) olan maddeler ölçekten ç?kar?lm??t?r.

Faktör analizinin tekrarlanmas?yla, faktör yükü .40'?n alt?nda kalan maddeler de ölçekten at?larak nihai 41 maddelik yap?ya ula??lm??t?r. Bu süreç, ölçe?in her bir maddesinin yaln?zca ilgili oldu?u yap?ya yeterli düzeyde katk?da bulundu?unu ve güçlü bir yap? geçerli?ine sahip oldu?unu göstermektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik analizleri, iç tutarl?l?k ve ay?rt edicilik temelinde incelenmi?tir. Ay?rt edicilik analizi için, ölçek toplam puanlar?na göre belirlenen üst %27'lik ve alt %27'lik gruplar?n aritmetik ortalamalar? aras?nda anlaml? bir fark olup olmad???n? tespit etmek üzere Ba??ms?z Gruplar T Testi uygulanm??t?r. Tüm gruplar için istatistiksel olarak anlaml? farkl?l?klar (p<.05) üst %27'lik gruplar lehine bulunmu?tur, bu da ölçe?in alt boyut ve toplam puanlar?n?n yüksek düzeyde ay?rt edici oldu?unu kan?tlamaktad?r.

?ç tutarl?l?k güvenilirli?i, Cronbach's Alpha katsay?s? hesaplanarak belirlenmi?tir. Alan yaz?nda (Büyüköztürk, 2010), bir arac?n güvenilirlik katsay?s?n?n .70 veya üzeri olmas? yeterli kabul edilmektedir. Ölçe?in geneline ait alfa katsay?s? **.86** olarak tespit edilmi?tir. Alt boyut güvenilirlik katsay?lar? ise a?a??daki gibidir:

Bilgi ve Teknoloji Okuryazarl??? Becerileri: **.84**
Ele?tirel Dü?ünme ve Problem Çözme Becerileri: **.79**
Giri?imcilik ve ?novasyon Becerileri: **.76**

ARABPSYCHOLOGY.COM

Sosyal Sorumluluk ve Liderlik Becerileri: **.73**
Kariyer Bilinci Boyutu: **.75**

Ayr?ca, faktör toplam korelasyon de?erleri incelenmi? ve her bir faktörün r de?erinin .24'ün üzerinde oldu?u görülmü?tür. Bu de?erler, genel kabul gören 0.20 e?i?inin üzerindedir (Büyüköztürk, 2010), bu da ölçe?in güvenilirli?inin kabul edilebilir s?n?rlar içinde oldu?unu desteklemektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in faktör yap?s?n? belirlemek amac?yla gerçekle?tirilen Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA), 41 maddelik nihai bir yap? ortaya ç?karm??t?r. Bu yap?, 21. yüzy?l becerilerini temsil eden be? ana alt boyuta ayr?lm??t?r. Analiz süreci, dü?ük faktör yüküne sahip (yük de?eri .40'?n alt?ndaki) ve bini?ik maddelerin dikkatle ç?kar?lmas?n? içermi?tir. Bu titiz faktör ç?karma süreci, ölçe?in yüksek düzeyde yap?sal safl??a sahip olmas?n? sa?lam??t?r.

Araç

Test Türü:

Geli?tirme (Ölçek Geli?tirme Çal??mas?)

Format:

41 maddelik, 5'li Likert Tipi Derecelendirme Ölçe?i

Mevcut Dil:

Türkçe

Popülasyon Grubu:

Ö?renci veya genel yeti?kin popülasyonu (Orijinal çal??ma, genellikle yüksekö?renim ö?rencileri veya ö?retmen adaylar? üzerinde yap?lm??t?r.)

Ya? Grubu:

Genç Yeti?kinler ve Yeti?kinler

Popülasyon Detaylar?:

21. Yüzy?l Becerilerini ölçmeye yönelik geli?tirildi?i için, bu becerilere sahip oldu?u varsay?lan tüm e?itim düzeylerindeki bireyler.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Test Metodolojisi:

Kendini De?erlendirme Ölçe?i (Self-Report Scale)

Derecelendirme

Ölçek, kat?l?mc?lar?n maddelere ne ölçüde kat?ld?klar?n? ifade etmelerini isteyen 5'li Likert ölçe?i kullan?r:

Kesinlikle Kat?lm?yorum
Kat?lm?yorum
Fikrim Yok
Kat?l?yorum
Tamamen Kat?l?yorum

?leti?im

Sorumlu Yazar:

Mustafa Çevik

?leti?im Adresi:

mustafacevik@kmu.edu.tr

?zinler & Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?:

2019

?zinler ve Ücret:

Ölçek, akademik çal??malarda kullan?m için genellikle yazarlar?n izniyle ücretsizdir. Ticari kullan?m için yazarlarla ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

PDF Kaynaklar?:

Ölçe?in orijinal PDF dosyalar? a?a??daki ba?lant?lardan indirilebilir:

cok-boyutlu-21-yuzyil-becerileri-olcegi-gecerlik-ve-guvenirlik-calismasi-multidimensional-21th.pdf
cok-boyutlu-21-yuzyil-becerileri-olcegi-gecerlik-ve-guvenirlik-calismasi-multidimensional-21th.pdf

Makale Linki:

ARABPSYCHOLOGY.COM

Orijinal makaleye a?a??daki ba?lant?dan eri?ilebilir: sproc.org

Referanslar

Ölçe?in geli?tirilmesine ili?kin temel referans ve kullan?lan metodolojik kaynaklar a?a??dad?r:

Çevik, M. & ?entürk C. (2019). Multidimensional 21th century skills scale: Validity and reliability study. *Cypriot Journal of Educational Science, 14*(1), 11-28.
Büyüköztürk, ?. (2010). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitab?: ?statistik, ara?t?rma deseni, SPSS uygulamalar? ve yorum*. Ankara: Pegem Akademi Yay?nc?l?k.

Çok Boyutlu 21. Yüzy?l Becerileri Ölçe?i Maddeleri

A?a??da ölçe?in alt boyutlar? ve her boyuta ait örnek maddeler listelenmektedir:

Bilgi ve Teknoloji Okuryazarl??? Becerileri Boyutu: (15 Madde)

Örnek madde: Edindi?im ve do?rulu?una emin oldu?um bilgileri günlük hayat?mda etkili bir ?ekilde kullan?r?m.

Ele?tirel Dü?ünme ve Problem Çözme Becerileri Boyutu: (6 Madde)

Örnek madde: Okudu?um her bilginin do?ru oldu?unu kabul ederim.

Giri?imcilik ve ?novasyon Becerileri Boyutu: (10 Madde)

Örnek madde: Al???lm???n d???nda, yeni ve yararl? fikirleri üretir ve uygular?m.

Sosyal Sorumluluk ve Liderlik Becerileri Boyutu: (4 Madde)

Örnek madde: Kendimle birlikte çevremdeki ki?ilerin yeteneklerini geli?tirmelerine katk?da bulunurum.

Kariyer Bilinci Boyutu: (6 Madde)

Örnek madde: Mesleklerin özelliklerini ara?t?rarak kendime en uygun mesle?i belirlemeye çal???r?m.

ARABPSYCHOLOGY.COM